

Advent

Het woord

Wat betekent advent? Waar komt dat woord vandaan? (*Samuel, uitgeverij Averbode 2003 nr 3, p. 2*)

De advent is de periode die loopt van de vierde zondag voor Kerstmis tot de 24 december.

Het is voor christenen een belangrijke tijd.

Het woord 'advent' is afkomstig van het Latijnse adventus. En dat betekent 'aankomst' of 'nadering'. Tijdens de advent bereiden christenen zich voor op de komst van de Heer. Nu zul je vast zeggen dat Hij tweeduizend jaar geleden al op aarde gekomen is. Dat is natuurlijk waar. Lang geleden kwam Hij op aarde in Betlehem. Maar is Hij ook al aangekomen in jouw hart? En in het hart van vele anderen?

Tijdens de advent bekijken gelovigen dus niet alleen op het verleden - op de tijd toen Jezus nog niet geboren was en vele joden uitkeken naar een verlosser, de Messias. Maar ze kijken ook uit naar wat komen gaat: de verandering van de wereld door de liefde. 'Vanaf die dag zullen er geen tranen meer vloeien...' zegt het boek van de Openbaring. Tijdens de advent worden christenen eraan herinnerd dat die nieuwe wereld voorbereid moet worden.

Daarom staan in deze liturgische tijd die Kerstmis voorafgaat, de volgende woorden centraal: uitkijken, alert zijn, waakzaam zijn, voorbereiden ...

Op de eerste zondag van de advent begint een nieuw kerkelijk jaar. Het eerste belangrijke moment in dit jaar is Kerstmis. Eén van de twee belangrijkste feesten voor christenen.

Uitkijken naar Jezus!

Uitkijken naar Jezus! Daar gaat het om tijdens de advent! En de belangrijkste voorwaarde daarvoor is dat je een vriend van God bent.

In het Grieks is dat Teofilus. En laat dat nu net de persoon zijn tot wie Lucas zich richt in zijn evangelie: 'Teofilus', 'vriend van God' (Lucas 1,3). Lucas schrijft dus voor al wie zich tot de vriendenkring van God rekent. En daar ben jij ook bij! Anders zou je dit nu niet lezen.

Hij wil je God leren kennen als een Vriend om van te houden. En hij wil je uitnodigen om in Jezus' voetsporen te treden en jouw leven te bouwen op dezelfde fundamenten als Hij deed.

Maar hoe zie je dat iemand een vriend van God is? Heel eenvoudig: aan alles!

Want vriend van God ben je niet zomaar een beetje. Je bent het of je bent het niet! En elke dag opnieuw moet je dat waarmaken: in de manier waarop je naar mensen kijkt en naar hen luistert; hoe je van elke medemens probeert te houden en samen met hem of haar op weg wilt gaan; en in de manier waarop je je handen uit de mouwen wilt steken om elke mens gelukkiger te maken.

Reken je jezelf bij de vrienden van God? Goed! Want dan kan deze advent voor jou een tijd van uitkijken zijn. Net zoals Maria hoopvol uitkeek naar de geboorte van Jezus. Hoe je dat kunt doen? Door mee te helpen aan de droom van God voor de mensen en voor de wereld. Door God de rode draad te laten zijn van je leven. Door zijn liefde in jouw handen en voeten, ogen en oren, een gezicht en een hart te geven. Want christenen kijken anders naar de wereld en naar de mensen rondom hen, omdat hun ogen een spiegel zijn van de vriendschap van God. Hun oren zijn getraind

in het luisteren naar het Woord van God en daardoor ook in het luisteren naar de stilte, waarin medemensen hun verdriet en hun angst uitspreken. Hun hart wordt gekenmerkt door barmhartigheid, met plaats voor vergeving en het geven van nieuwe kansen. Hun voeten gaan de weg van de vrede en van de hoop en durven meestappen op kasseien van pijn en eenzaamheid. En hun handen zijn niet vies om zich vuil te maken en op te komen voor armen en kleinen.

(Geïnspireerd door een artikel in Samuel, uitgeverij Averbode, 2009 nr 3)

Wanneer?

De advent verloopt tussen de vier zondagen voor Kerstmis en Kerstmis zelf. De eerste zondag van de advent, die tegelijk het begin van een nieuw kerkelijk jaar is, valt ten vroegste op 27 november en ten laatste op 3 december. Dit jaar start de advent op zondag 2 december 2018.

De advent valt in de donkerste tijd van het jaar. De natuur is dan afgestorven omdat de zon minder licht en warmte geeft. Al wat kleur heeft is verdwenen. Het is koud. Een geschikte tijd om zich te bezinnen, na te denken over zijn manier van leven en zich te bekeren: zich te keren naar God en de medemens. Een geschikte tijd om solidair te zijn met wie het moeilijk heeft en zich in te leven in de verwachtingen van mensen die uitkijken naar licht in hun donker leven.

Tot het midden van de XXe eeuw werd tijdens de advent gevast, zoals in de vasten (nu: veertigdagentijd). Dit is nog te merken aan de paarse kleur in de liturgie en het wegvallen van het 'Gloria'.

Weetjes

- In de orthodoxe Kerken duurt de advent zes zondagen en begint op 15 november, veertig dagen voor Kerstmis.
- Met de eerste zondag van de advent begint een nieuw kerkelijk jaar
- Op 1 januari begint een nieuw burgerlijk jaar
- Rond 1 september begint een nieuw schooljaar
- Met Holi (februari/maart) begint een nieuw hindoejaar
- Met Muharram begint een nieuw moslim-jaar
- Met Rosj Hasjana begint een nieuw joods jaar
- Met de tweede nieuwe maan na de winterzonnewende begint een nieuw Chinees jaar
- Met de eerste volle maan in april begint een nieuw boeddhistisch jaar.

Adventskrans

Het visuele anker van de advent is de adventskrans met vier kaarsen op. Elke zondag van de advent wordt een kaars meer aangestoken op de krans. Zo branden in de week waarin Kerstmis valt de vier kaarsen samen.

Oorsprong

Sinds de eerste wereldoorlog bestaat in Vlaanderen het gebruik om in de kerk, in de huiskamer, in scholen, ook in ziekenhuizen en rusthuizen een krans te plaatsen die gemaakt is van (dennen)groen. Op die krans, de adventskrans, staan vier kaarsen. Elke zondag van de advent steekt men één kaars meer aan.

Symboliek

Het gebruik om een krans rond deze tijd te maken, is ouder dan het christendom. Heel lang geleden vierde men rond de winterzonnewende (rond 21 december) het feest van het licht.

De **krans** zelf vindt zijn oorsprong in het zonnerad, symbool voor het jaar, met de steeds weer terug komende jaargetijden, die gekoppeld zijn aan de stand van de zon.

Het **groeïende licht** van de kaarsen maakt duidelijk dat het feest van Jezus die als licht in de wereld komt, dichterbij komt. Want christenen geloven in een warme wereld vol licht, een wereld die God voor de mensen droomt. Daarom speelt 'licht' een belangrijke rol in de kerstversiering. Het groeïende licht met de kaarsen verwijst naar het dichterbij komende moment van de winterzonnewende, waarbij de zon terug aan kracht toeneemt.

Het **groen**, dat verwijst naar het enig zichtbare teken van leven in de natuur. Het groen van de krans zegt dat de natuur niet dood is, maar in een diepe winterslaap: het is een teken van nieuw leven, het teken van de hoop dat het leven het haalt op de dood. Voor christenen verwijst dit groen naar Christus die nieuw leven schenkt.

Het **rood** in de krans (kaarsen, lint, besjes of ...) doet denken aan de opdracht om liefdevol om te gaan met alle mensen. Sommige parochies gebruiken een **paars** lint en / of paarse kaarsen. Dit paars verwijst dan naar de advent als periode van bezinning en inkeer.

Suggesties om advent aan kinderen uit te leggen (gebaseerd op een klasopdracht die ook thuis kan gebruikt worden)

Meer licht!

Sta stil bij het feit dat de dagen alsmäär korter worden, dat het buiten steeds donkerder wordt...

- Wat is donker op de wereld?
- Hoe maken wij de wereld donker?

(in de bovenstaande vragen wordt 'donker' symbolisch gebruikt.)

De kinderen schrijven op de papiertjes hoe zij de wereld mee 'donker' maken. Omdat het om een donkere kant van zichzelf gaat, tekenen de kinderen een zwarte rand rond het papiertje.

Vertel dat als we al die 'donkere' dingen laten gebeuren, we elkaar niet mee kunnen zien.

Nodig daarom de kinderen uit om de papiertjes één voor één om te draaien. Aan de achterkant schrijven ze op hoe zij het meer 'licht' kunnen laten worden in die donkere wereld.

Neem dan een aantal papiertjes, en lees de tekst voor met de donkere rand. Keer dan het blad om en lees wat daar op staat. Dat is bekering: wat vroeger donker was in mijn leven, wil ik helemaal anders.

Ik wil meewerken aan een wereld vol licht, een wereld waarin het goed leven is voor iedereen. Kinderen leren zo dat bekering een ommekeer betekent (toon dat letterlijk met het omkeren van de kaartjes). Die ommekeer houdt meestal in dat men niet alleen meer denkt vanuit het eigen belang, maar ook vanuit het belang van de anderen, de maatschappij, de wereld, God.

De vier kaarsen van de adventskrans

Ga in een kring zitten rond de adventskrans. Doe dan zonder aankondiging het licht in de ruimte uit.

- Waarom reageren jullie als het licht uitgaat?
- Vinden jullie het fijn als het donker is? Waarom?

Steek een eerste kaarsje van de krans aan.

- Zien we nu al meer?
- En als we twee kaarsen branden?
- En drie? En vier?
- Wat doet zo'n kaars?

(Licht geven en ook warmte)

- Vind je het fijn als er licht is? Waarom?

(Mogelijk antwoord: als er licht is kun je iets zien en durf je meer dan als het donker is. Je kunt er beter je weg mee vinden: lichtje in een donkere kamer of op de gang ...)

- Hoeveel kaarsjes/lichtjes hebben we in onze krans geplaatst? (vier kaarsjes)

Deze vier kaarsjes doen denken aan de vier zondagen voor Kerstmis. Dan wordt de geboorte van Jezus gevierd. Christenen zeggen dat Jezus als een licht is voor de mensen. Hoe meer kaarsen er op de krans branden, hoe meer licht er is en hoe dichtër we komen bij Kerstmis, het feest van de geboorte van Jezus. Elke week die we dichtër bij Kerstmis zijn, laten we een kaars meer branden.

Opdrachten voor de advent

Deze opdrachten kunnen gebruikt worden als inspiratiebron bij een gesprek over wat men extra kan doen tijdens de advent.

. relatie met: papa / mama / broer(s) / zus(sen) / grootouders / familie

Ik kijk vanavond geen T.V. zodat ik kan helpen bij het avondeten
Ik zeg aan papa / mama hoe blij ik ben om wat zij voor mij doen
Ik zeg 'sorry' als ik iets fout doe.

...

. relatie met leeftijdsgenoten: school / jeugdbeweging ...

Ik zeg geen foute dingen over iemand
Ik speel vandaag met iemand waarmee ik nog nooit gespeeld heb
Ik feliciteer iemand die iets goed gedaan heeft, ook al is het mijn vriend niet
Ik sluit niemand uit
Ik zoek geen ruzie
Ik nodig iemand uit om te komen spelen

...

. relatie met mensen die het niet goed hebben (thema welzijnszorg)

Ik deel met mensen die mijn hulp best kunnen gebruiken
Ik spreek thuis over de actie van Welzijnszorg

...

. relatie met God / Jezus

Ik maak vanavond tijd om te bidden
Ik lees een stukje in een kinderbijbel
Ik vraag dat papa / mama / opa / oma mij over Jezus vertelt

...

Bidden bij de adventskrans

Wacht maar (Kolet JANSSEN in Zonneland 14-92)

Wacht maar tot je groot bent, zegt mijn pa.
Eerst heb ik gewacht op de grote vakantie.
Dan heb ik gewacht op het nieuwe schooljaar.
Nog later op mijn verjaardag.
Nu wacht ik op Sinterklaas en op Kerstmis.
Deze middag was ik bij Paulien, mijn buurmeisje.
Haar mama verwacht een kindje.
We wachten allemaal met ongeduld op de geboorte.
Wachten, wachten, altijd maar wachten!
Als je het wachten beu bent,
moet je plannen maken.
Dromen van wat er gaat komen.
Advent betekent: wachten op Kerstmis.
We weten al zo lang hoe het moet,
maar we vergeten het steeds weer.
We proberen het nog maar eens opnieuw.
We maken vrede, delen met anderen.
Zo komt het feest van de vrede dichtbij.

Jezus,
wij hebben een adventskrans gemaakt
met vier kaarsjes tussen groen.
Zo bereiden wij ons voor op Kerstmis:
wij laten elke week een kaars branden.
Een kaars van ons verlangen naar U,
een kaars van onze liefde voor U,
een kaars van onze liefde voor elkaar,
een kaars van uw vrede voor alle mensen.

God, onze Vader,
wij zitten in een kring
rond de adventskrans.
Eén kaarsje brandt
en geeft wat licht.
Met onze handen dichtbij
voelen we warmte.
Zo wilt U ook voor de mensen zijn:
licht en warmte.
U houdt veel van de mensen.
U wilt dicht bij ons zijn.
Daarom vindt U het fijn
dat we Vader zeggen.
(Naar: A. DE GRUIJTER, F. HOLTKAMP, Drie keer wijzer, Praxis 42)
God onze Vader,
heel lang geleden
kwam jouw Zoon op aarde
en vertelde de mensen over Jou.
Dat vieren wij let Kerstmis.
Nu is het advent.
Wij willen ons best doen,
proberen aan anderen te denken,
delen met armen in Welzijnszorg.
Als Jij ons helpt,
wordt de wereld stilaan een paradijs.
(Kolet JANSSEN in Zonneland 14-92)